

Boekbespreking

De Bijenhouderster

Tekst Bart de Coo, foto Richard de Bruijn

Op het omslag wordt dit boek aangeprezen als een 'waargebeurd verhaal'. Aan het woord is immers de schrijfster zelf, die de lezer toespreekt in de ik-vorm en in het dankwoord bedankt ze haar broertje Matthew en haar vader David die inderdaad een hoofdrol spelen in het boek. Zij zullen de beschreven gebeurtenissen desgewenst willen bevestigen. Ook kun je alle beschreven locaties gewoon opzoeken met de atlas en Google Street View. Toch draait het in dit boek om de verbeelding van de schrijfster rondom de bijen. Dankzij de verzinsels over bijen overtuigt ze en vermijdt ze drakerigheid.

We steken van wal in februari 1975 als er een vreselijke echtelijke ruzie aan de gang is. De kleine Meredith en haar broertje zijn er getuige van. De eerste is een kleutertje; de tweede zit nog in de luiers. Moeder vlucht met haar beide kinderen van Rhode Island naar Californië, waar Merediths opa en oma wonen. Oma en moeder spannen samen tegen de vader, versterken elkaar in hun redeloze haat, maken hem zwart en houden de kinderen uit zijn buurt. Een nieuw dramatisch hoogtepunt is het moment dat vader de kinderen komt opzoeken, waarop hij door de twee vrouwen met veel geschreeuw en getier de straat op gejaagd wordt.

Het kleutertje Meredith vlucht na een laatste knuffel van haar vader met een verscheurd hart in een bloeiende eucalyptusboom en daar ziet ze die

beestjes aan het werk, die haar opa al uitgebreid aan haar voorgesteld heeft: de bijen. 'Ik voelde een dwingende impuls om bij de bijen te zijn, die ik niet kon verklaren. Op een diep niveau leerden ze me hoe belangrijk het was om voor mezelf te zorgen. Als ik op ze lette, zag ik met eigen ogen dat verslagenheid geen natuurlijke levenshouding was, zelfs niet voor insecten. De bijen lieten me zien dat ik kon kiezen hoe ik wilde leven.' Dat deden die bijen natuurlijk niet zelf, maar daarover straks meer.

De 'opa' is geen bloedverwant, maar de tweede echtgenoot van oma. Hij onttrekt zich in alle kalmte aan de twee volwassen vrouwen en hun merkwaardige gedrag, dat in het laatste hoofdstuk in een heel ander daglicht geplaatst wordt. De moeder wordt alsmaar gekker, ligt hele dagen op bed en begaat later bijna een ongeluk. De beide kinderen zijn verwickeld in een overlevingsstrijd, waarin oma niet altijd de juiste kant kiest. Maar opa, opa ziet het aan en neemt Meredith mee naar zijn bijen en vertelt haar alles over hun leven en hun gedrag, zich over het traumatiserende gekraak thuis volstrekt op de vlakke houdend.

De lange autoritten naar opa's bijenstanden in een beschimmelde 'pick-uptruck', over nauwelijks begaanbare wegen door het spectaculaire Californische natuurgebied 'the Big Sur', met overdonderende vergezichten over de Stille Oceaan zijn zalig, en vooral heel leerzaam. Een ander 'Leitmotiv' is de oude legertruck die in de tuin opgesteld staat. Alle stoelen zijn eruit gesloopt en de wagen doet nu dienst

als slingerruimte. De honingslinger wordt aangedreven door de motor van een oude grasmaaier, die een lawaai maakt dat een denkbeeldige 'soundtrack' bij dit boek vormt. Dit zijn de momenten waarop Meredith via de metafoor van het bijenvolk de levenslessen krijgt die ze van haar gestoorde moeder en haar afwezige vader niet krijgt, maar die een uitstekende vervanger blijken te zijn. May doet het bijna voorkomen alsof ze is opgevoed door de bijen.

Het zijn de literaire clichés rond de bijen die dit boek behoeden voor het larmoyante, dat bij 'waargebeurde' verhalen al heel gauw de kop op steekt. Realiteit is stomvervelend en ongeloofwaardig, moet u weten. May frist de oeroude literaire gemeenplaats van de bijen die de mensheid ten voorbeeld moeten strekken op overtuigende wijze op. Dit cliché, al dan niet bewust gepresenteerd, dat voorschrijft dat je de bijen flink vermenselijkt en in hun gedrag ziet wat je erin wil zien, werkt ook nu weer uitstekend.

Wie wil weten wat de mensen aantrekt tot de bijen, wie wil snappen welke verlichting wij halen uit onze omgang met deze diertjes en welk soelaas wij puren uit de verhalenwolk die wij rond de bijen geschapen hebben – de bijen zélf geven ondertussen geen kík – wordt zeker wijzer van Meredith May. ●

De Bijenhouderster
Meredith May
Uitgeverij Lev.
EAN 9789400511040
320 pagina's
€20,99

